

Liuksemburgas, 2024 m. birželio 25 d.
(OR. en)

11508/24

AELE 70
EEE 36
N 65
ISL 44
FL 47
AND 12
MC 6
SM 12
FEROE 1
MI 638

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato
kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: ST 11133/24 INIT

Dalykas: Tarybos išvados dėl homogeniškos išplėtos vidaus rinkos ir ES santykių
su ES nepriklausančiomis Vakarų Europos šalimis ir Farerų Salomis

Delegacijoms pridedamos Tarybos išvados dėl homogeniškos išplėtos vidaus rinkos ir ES santykių su ES nepriklausančiomis Vakarų Europos šalimis ir Farerų Salomis, priimtose 2024 m. birželio 25 d. Tarybos (bendrieji reikalai) posėdyje.

TARYBOS IŠVADOS DĖL HOMOGENIŠKOS IŠPLĖSTOS VIDAUS RINKOS IR ES SANTYKIŲ SU ES NEPRIKLAUSANČIOMIS VAKARŲ EUROPOS ŠALIMIS IR FARERŲ SALOMIS

1. Vadovaudamasi 2022 m. birželio 21 d. savo išvadomis Taryba įvertino bendrą ES santykių su toliau nurodytomis Vakarų Europos šalimis, kurios nėra ES narės, padėtį: Islandiją, Lichtenšteino Kunigaikštystę, Norvegijos Karalystę, Andoros Kunigaikštystę, San Marino Respubliką ir Monako Kunigaikštystę. Taryba taip pat įvertino ES santykių su Farerų Salomis – Danijos Karalystei priklausančia savivaldos šalimi, kuriai netaikomos ES sutartys, – padėtį.
2. Po dvejų metų Taryba atitinkamai vėl įvertins šių santykių padėtį vidaus rinkos plėtimo kontekste. Šiuo atžvilgiu Taryba atkreipia dėmesį į vykdomą darbą, susijusį su būsima Europos Sąjungos plėtra. Ji taip pat atkreipia dėmesį į santykius su Šveicarijos Konfederacija, dėl kurių Taryba 2024 m. kovo 12 d. priėmė sprendimą, kuriuo suteikiami įgaliojimai derėtis dėl plataus dokumentų rinkinio.

EUROPOS SAJUNGOS KAIMYVINĖS VAKARU EUROPOS ŠALYS

3. ES nepriklausančios Vakarų Europos šalys yra artimiausios ES partnerės kuriant stipresnę, saugesnę, žalesnę, konkurencingesnę ir klestinčią Europą, grindžiamą taikiu bendradarbiavimu, demokratija, teisės viršenybe ir žmogaus teisėmis. Taryba primena, kad santykius su visomis šiomis šalimis – artimomis panašiai mąstančiomis partnerėmis, kurios yra labai integruotos su ES, Europos Sąjunga laiko itin reikšmingais ir svarbiais. Mūsų ilgalaikis bendradarbiavimas yra grindžiamas bendromis pagrindinėmis vertybėmis bei interesais ir bendru paveldu bei istorija, taip pat tvirtais kultūriniais ir geografiniais ryšiais.
4. Taryba pabrėžia, kad svarbu būti vieningiems dėl Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą. Ji palankiai vertina tai, kad Islandija, Lichtenšteinas ir Norvegija prisijungė prie daugelio ES pareiškimų ir ribojamųjų priemonių. Taryba palankiai vertina Andoros, San Marino ir Monako, taip pat Farerų Salų priimtus sprendimus įgyvendinti lygiavertes ribojamąsias priemones. Ji taip pat vertina kitus veiksmus, atitinkančius tuos, kurių ėmėsi ES ir jos valstybės narės, siekdamos priešintis Rusijos agresijos karui prieš Ukrainą, be kita ko, daugiašaliuose forumuose, įrodančius puikią ir glaudžią ES ir jos Vakarų Europos kaimynių partnerystę taip pat ir šioje srityje.
5. Ekonominė integracija išplėstoje ES vidaus rinkoje dar labiau suartina Europos Sąjungą ir jos Vakarų Europos kaimynes ir akcentuoja mūsų būsimo klestėjimo ir ekonominio saugumo tarpusavio priklausomybę. Per pastaruosius dvejus metus glaudžius santykius dar labiau sustiprino tam tikros iniciatyvos įvairiose strateginėse srityse.
6. Taryba pakartoja, kad mūsų ekonominės integracijos tvirtumas priklauso nuo visapusiškos pagarbos keturioms vidaus rinkos laisvėms, palaikant santykius, kurie turėtų būti grindžiami teisių ir pareigų pusiausvyra, užtikrinant vienodas sąlygas. Todėl kiekvienos valstybės, kuri jau dalyvauja išplėstoje vidaus rinkoje arba pageidauja aktyviau joje dalyvauti, pareiga yra užtikrinti jos vientisumą ir homogeniškumą, taip pat užtikrinti, kad būtų visapusiškai laikomasi lygių teisių ir vienodų pareigų principo tiek piliečių, tiek įmonių atžvilgiu. Sąjungai nepriklausančios valstybės, kurios nevykdo tų pačių pareigų kaip valstybės narės, negali turėti tų pačių teisių ir naudotis tais pačiais privalumais kaip valstybės narės.

7. Taryba yra visapusiškai įsipareigojusi intensyvuoti kolektyvines visuotines pastangas kovoti su klimato kaita, vykdyti tvarią energetikos pertvarką, užtikrinti energijos vartojimo efektyvumą ir darnų judumą, paspartinti skaitmeninę pertvarką, taip pat apsaugoti ir atkurti biologinę įvairovę ir aplinką apskritai. Itin svarbu toliau vykdyti ES ir mūsų artimiausių ES nepriklausančių Vakarų Europos partnerių glaudų bendradarbiavimą šiais klausimais.
8. Taryba pažymi, kad puikiai bendradarbiaujama tokiose ES išorės veiksmų srityse kaip bendra užsienio ir saugumo politika (BUSP) ir bendra saugumo ir gynybos politika (BSGP), parama vystymuisi ir humanitarinė pagalba, demokratija, žmogaus teisės ir teisinė valstybė, ir pabrėžia glaudaus bei sistemingo politinio dialogo abipusio intereso užsienio politikos klausimais svarbą. Taryba pareiškia labai palankiai vertinanti jos artimiausių ES nepriklausančių Vakarų Europos partnerių prisijungimą prie daugelio ES bendros užsienio ir saugumo politikos priemonių bei pozicijų, tvirtą paramą ES pozicijoms daugiašaliu lygmeniu, taip pat ribojamosioms priemonėms, nustatytoms atsižvelgiant į Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą. Taryba tikisi, kad ir toliau bus taip ryžtingai prisijungiama prie BUSP deklaracijų ir ribojamųjų priemonių, nes tai itin svarbu Europos vienybei ir pasaulio saugumui. Taryba akcentuoja, kad svarbu glaudžiai bendradarbiauti siekiant išvengti sankcijų apėjimo.
9. Taryba pabrėžia, kad reikia tęsti ir stiprinti ES ir ES nepriklausančių jos Vakarų Europos partnerių bendradarbiavimą tarptautiniuose forumuose, kad būtų toliau stiprinama daugiašalė taisyklėmis grindžiama pasaulio tvarka ir kartu dirbama prie bendrų prioritetinių klausimų, įskaitant žmogaus teises, taiką bei saugumą ir kovą su klimato kaita.
10. Dėl ES ir ES nepriklausančių Vakarų Europos kaimyninių šalių geografinio ir politinio artumo jos susiduria su bendrais saugumo iššūkiais ir yra tarpusavyje priklausomos užtikrinant nacionalinį ir regioninį stabilumą. Šiame kontekste pabrėžiame, kad svarbu bendradarbiauti ir užtikrinti tarpusavio paramą energijos tiekimo saugumo ir infrastruktūros srityje, be kita ko, sprendžiant prieinamų energijos kainų užtikrinimo vykdant energetikos pertvarką klausimus.

11. Taryba labai palankiai vertina ES bendradarbiavimą su Islandija, Lichtenšteinu ir Norvegija teisingumo ir vidaus reikalų srityje ir tikisi šioje srityje plėtoti glaudesnius ryšius su Andora ir San Marinu.
12. Taryba atkreipia dėmesį į vienašalius kai kurių šalių veiksmus ir su tuo susijusius iššūkius, su kuriais susiduriama vykdant bendrą žuvų išteklių valdymą šiaurės rytų Atlante. Norint išlaikyti šių išteklių teikiamą didelę ekonominę naudą ir išvengti išteklių pereikvojimo bei su tuo susijusio jų sumažėjimo, būtina skubiai susitarti dėl visapusiškų atsakingų ir tvarių valdymo režimų, įtraukiant visas šalis, kurioms tenka atsakomybė už šių išteklių valdymą, įskaitant Norvegiją, Islandiją ir Farerų Salas.

ISLANDIJA

13. Islandija yra svarbi ir patikima partnerė. Taryba palankiai vertina glaudų bendradarbiavimą su Islandija tokiose srityse kaip moksliniai tyrimai, inovacijos, švietimas, energetika, aplinka ir klimato kaita, užsienio ir saugumo politika, žmogaus teisės ir lyčių lygybė, be kita ko, tarptautiniuose forumuose, taip pat teisingumo ir vidaus reikalų srityje. ES palankiai vertina tai, kad Islandija nuolat prisijungia prie daugelio ES priemonių BUSP srityje.
14. EEE susitarimas tebėra mūsų santykių pagrindas. Atsižvelgdama į tai. Taryba norėtų pagirti Islandijos pastangas daugiau dėmesio skirti geram EEE veikimui, taip pat jos pastarųjų metų pastangas sumažinti į nacionalinę teisę neperkeltų EEE susitarimo nuostatų skaičių.
15. Taryba palankiai vertina gerą bendradarbiavimą su Islandija Šengeno erdvės valdymo srityje ir gerai vertina patikimą Islandijos įsipareigojimą veiksmingai taikyti Šengeno *acquis* ir įgyvendinti būsimą atvykimo ir išvykimo sistemą (AIS) ir Europos kelionių informacijos ir leidimų sistemą (ETIAS).
16. Taryba itin palankiai vertina sėkmingą Islandijos pirmininkavimą Europos Tarybos Ministrų Komitetui nuo 2022 m. lapkričio mėn. iki 2023 m. gegužės mėn. ir jos vaidmenį kuriant Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą padarytos žalos registrą pagal išplėstą dalinį susitarimą. Taryba giria glaudų Islandijos ir ES bendradarbiavimą Europos Taryboje ir labai vertina tai, kad tiek Islandija, tiek ES teikia didelę reikšmę teisinės valstybės stiprinimui ir žmogaus teisių apsaugai.

17. ES Arkties politika, kurioje daug dėmesio skiriama klimato kaitai, aplinkos klausimams, darniam vystymuisi ir tarptautiniam bendradarbiavimui, įrodo Sąjungos ryžtingą interesą remtis esamais tarpsektoriniais veiksmais Arktyje ir toliau juos plėtoti. Islandija yra artima ir patikima partnerė Arkties klausimais ir Taryba tikisi intensyvuoti šią specialią partnerystę, visų pirma mokslinių tyrimų ir mokslo, saugumo, veiksmų, kuriais siekiama didinti atsparumą klimato kaitai, ir taršos prevencijos srityse. Ji palankiai vertina Islandijos nuolatinę tvirtą paramą siekiant Europos Sąjungai suteikti stebėtojos statusą Arkties taryboje ir paramą ES dalyvavimui atitinkamuose forumuose.
18. Taryba palankiai vertina gerą bendradarbiavimą su Islandija žuvininkystės ir jūrų reikalų srityje, be kita ko, vykdant Žvejybos šiaurės rytų Atlante komisijos (NEAFC) veiklą, ir tikisi, kad šie teigiami santykiai bus tęsiami. Taryba pripažįsta, kad esama abipusio intereso stiprinti mūsų dvišalius santykius žuvininkystės srityje ir sukurti bendradarbiavimo sistemą, kuria būtų skatinamas suderintas požiūris ir palengvinamas vienodų sąlygų sudarymas, nes tai padės tausiai valdyti bendrus išteklius.
19. Taryba dar kartą patvirtina tvirtai remianti tarptautiniu lygmeniu sutarto komercinės banginių medžioklės moratoriumo, nustatyto Tarptautinėje banginių medžioklės komisijoje (IWC), tolesnį laikymąsi ir banginių būrio gyvūnų bei kitų jūrų gyvūnų rūšių įtraukimą į Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencijos (CITES konvencijos) sąrašą. Taryba dar kartą ragina Islandiją panaikinti savo išlygą dėl tarptautiniu lygmeniu sutarto komercinės banginių medžioklės moratoriumo, nustatyto IWC, ir savo išlygas pagal CITES konvenciją šių ir kitų jūrų gyvūnų rūšių atžvilgiu.
20. Taryba palankiai vertina Islandijos įsipareigojimą sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir ne vėliau kaip 2040 m. užtikrinti anglies dioksido poveikio neutralumą, taip pat ragina daryti pažangą įgyvendinant įsipareigojimus pagal Paryžiaus susitarimą. Atsižvelgdama į žaliąją pertvarką ES tikisi stiprinti bendradarbiavimą su Islandija ir keistis praktine patirtimi atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir saugių bei tvarių mažo anglies dioksido pėdsako technologijų, įskaitant vandenilį ir anglies dioksido surinkimą bei saugojimą, srityse. Taryba palankiai vertina tai, kad COP28 konferencijoje Islandija prisijungė prie ES vadovaujamo visuotinio įsipareigojimo iki 2030 m. padvigubinti metinį energijos vartojimo efektyvumo didinimą ir patrigubinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos diegimo mastą.

LICHTENŠTEINO KUNIGAİKŠTYSTĖ

21. ES ir Lichtenšteino – svarbaus ir patikimo partnerio – santykiai tebėra labai geri ir dinamiški, o nuo 2022 m. toliau gilėjo ir tapo įvairesni. Taryba palankiai vertina nuolatinį puikų bendradarbiavimą su Lichtenšteinu srityse, kurioms taikomi EEE susitarimas ir Šengeno bei Dublino sistemos, taip pat kituose sektoriuose. Taryba palankiai vertina tai, kad Lichtenšteinas yra patikimai į nacionalinę teisę perkėlęs daug EEE susitarimo nuostatų, visų pirma palankiai vertina pastangas, kuriomis siekiama kartu spręsti bendrus uždavinius, be kita ko, susijusius su skaitmenine pertvarka ir klimato kaita. Ji mano, kad vertėtų tęsti diskusijas su Lichtenšteinu dėl geriausios praktikos pavyzdžių abipusio intereso srityse, pavyzdžiui, blokų grandinės reglamentavimo tvarkos klausimu.
22. Taryba palankiai vertina tai, kad Lichtenšteinas nuolat prisijungia prie daugelio ES priemonių BUSP srityje.
23. Lichtenšteinas nuolat dalyvauja tarptautiniuose forumuose, visų pirma Jungtinių Tautų, Europos Tarybos ir ESBO sistemose, tokiose srityse kaip teisinė valstybė, žmogaus teisės ir tarptautinė baudžiamoji justicija, ir todėl yra patikimas bei ryžtingas ES partneris. Taryba taip pat labai palankiai vertina sėkmingą Lichtenšteino pirmininkavimą Europos Tarybos Ministrų Komitetui nuo 2023 m. lapkričio mėn. iki 2024 m. gegužės mėn.
24. Taryba palankiai vertina tai, kad nuo 2011 m., kai Lichtenšteinas prisijungė prie Šengeno erdvės ir pradėjo dalyvauti Dublino sistemoje, suintensyvėjo ES ir Lichtenšteino bendradarbiavimas teisingumo ir vidaus reikalų srityse. Taryba palankiai vertina gerą bendradarbiavimą su Lichtenšteinu Šengeno erdvės valdymo srityje ir gerai vertina jo patikimą įsipareigojimą veiksmingai taikyti Šengeno *acquis*. Taryba taip pat tikisi, kad Lichtenšteinas glaudžiai bendradarbiaus įgyvendinant AIS ir ETIAS. Be to, Taryba ragina Lichtenšteiną toliau dalyvauti prieglobsčio prašytojų perkėlimo procese.

25. Taryba primena įsipareigojimą laikytis Paryžiaus susitarimo ir siekti ne vėliau kaip 2050 m. užtikrinti poveikio klimatui neutralumą. Taryba palankiai vertina tai, kad COP28 konferencijoje Lichtenšteinas prisijungė prie ES vadovaujamo visuotinio įsipareigojimo iki 2030 m. patrigubinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos diegimo mastą ir padvigubinti metinį energijos vartojimo efektyvumo didinimą. Lichtenšteino bendras požiūris į tvarumą gerai atitinka ES žaliąjį kursą.
26. Taryba palankiai vertina konstruktyvų, skaidrų ir atvirą Lichtenšteino bendradarbiavimą su Europos Sąjunga, kuriuo siekiama užtikrinti, kad būtų taikomi visi ES verslo apmokestinimo elgesio kodekso principai ir kriterijai. Atsižvelgdama į tai, Taryba palankiai vertina įdiegtą skaidrumo ir keitimosi informacija mokesčių tikslais teisinę sistemą. Palankiai vertinami pastarojo meto pokyčiai yra Lichtenšteino paraiška dėl narystės Tarptautiniame valiutos fonde (TVF) ir dalyvavimas užtikrinant vienodas sąlygas pasaulio mastu pelno mokesčių srityje (GloBE taisyklės).

NORVEGIJOS KARALYSTĖ

27. Norvegija yra artima, patikima ir ilgalaikė ES partnerė. Taryba vertina glaudų bendradarbiavimą su Norvegija tokiose srityse kaip moksliniai tyrimai, inovacijos ir švietimas. ES ir Norvegija bendradarbiauja reaguodamos į daug tokių bendrų iššūkių kaip klimato kaita, žaliaji pertvarka, migracija ir mūsų piliečių apsauga. Pastaruosius dvejus metus bendri santykiai išliko puikūs.
28. Taryba palankiai vertina nuolatinį tvirtą bendradarbiavimą su Norvegija BUSP ir BSGP srityse ir vertina tai, kad Norvegija nuolat prisijungia prie daugelio ES priemonių BUSP srityje. Neseniai sudaryta partnerystė su Norvegija saugumo ir gynybos srityje sudarys sąlygas dar glaudesniam bendradarbiavimui.
29. Norvegija glaudžiai ir labai aktyviai bendradarbiauja su ES daugelio bendrų darbo kryptių ir iniciatyvų srityse, taip pat palaiko reguliarių dialogą įvairiais lygmenimis pagrindiniais užsienio politikos klausimais, bet kita ko, jau daug metų remdama BSGP misijas ir operacijas, dalyvaudama PESCO projektuose ir Europos gynybos fondo (EGF) veikloje. ES ir Norvegijos bendradarbiavimas saugumo ir gynybos srityje dar labiau suintensyvėjo Rusijai pradėjus agresijos karą prieš Ukrainą; visų pirma dėl Norvegijos dalyvavimo taikant priemonę Europos gynybos pramonei stiprinti vykdant bendradarbiaujamuosius viešuosius pirkimus (EDIRPA) ir Šaudmenų gynybos rėmimo aktą (ASAP). Taryba palankiai vertina glaudų ES ir Norvegijos veiksmų koordinavimą Ukrainos klausimu ir pripažįsta reikšmingą Norvegijos finansinę paramą, teikiamą įgyvendinant specialią Nanseno programą Ukrainai. ES ir Norvegijos bendradarbiavimas grindžiamas bendromis vertybėmis, visų pirma pagarba žmogaus teisėms ir demokratijos principams; jis apima tokias sritis kaip tarpininkavimas, taikos kūrimas ir tarptautinė vystymosi darbotvarkė.

30. Tiek ES, tiek Norvegija jaučia didelę atsakomybę prieš mūsų piliečius, mūsų gamtos aplinką ir mūsų būsimas kartas. Taryba palankiai vertina aiškų Norvegijos pasirengimą kartu su ES prisidėti prie Europos žaliojo kurso įgyvendinimo, toliau būti viena iš tarptautinio bendradarbiavimo klimato klausimais varomųjų jėgų ir dirbti siekiant įgyvendinti įsipareigojimus pagal Paryžiaus susitarimą. Taryba palankiai vertina tai, kad COP28 konferencijoje Norvegija prisijungė prie ES vadovaujamo visuotinio įsipareigojimo iki 2030 m. padvigubinti metinį energijos vartojimo efektyvumo didinimą ir patrigubinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos diegimo mastą. Taryba tikisi, kad pagal 2023 m. balandžio mėn. pasirašytą ES ir Norvegijos žaliąjį aljansą ir įgyvendinant strategines partnerystes, tokias kaip partnerystė tvarių žaliavų ir baterijų vertės grandinių srityje, bus stiprinamos bendros pastangos su Norvegija kovoti su klimato kaita ir paspartinti pereinamąjį procesą siekiant poveikio klimatui neutralumo, taip pat žaliąją pramonės pertvarką, visų pirma anglies dioksido surinkimo ir saugojimo srityje. Tačiau Taryba susirūpinusi atkreipia dėmesį į 2024 m. sausio 9 d. Norvegijos Parlamento sprendimą dėl jūros dugno kasybos Arktyje ir primena tarptautinius įsipareigojimus, kuriuose pabrėžiamas išsamus galimos kasybos veiklos poveikio aplinkai vertinimo procesas.
31. Norvegija tebėra ne tik viena iš pagrindinių patikimų naftos ir dujų tiekėjų Europos Sąjungai, bet ir artima partnerė plėtojant kitus energijos šaltinius. Šiame kontekste Taryba ragina Norvegiją toliau plėtoti savo potencialą jūros vėjo energijos srityje, taip pat visapusiškai dalyvauti įgyvendinant atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektus Šiaurės jūroje. Mūsų glaudus bendradarbiavimas tebėra labai svarbus ES energetiniam saugumui bei energetikos sąjungos tikslams ir yra abipusiai naudingų ES ir Norvegijos santykių kertinis akmuo.
32. ES Arkties politika, kurioje daug dėmesio skiriama klimato kaitai, aplinkos klausimams, darniam vystymuisi ir tarptautiniam bendradarbiavimui, įrodo Sąjungos ryžtingą interesą remtis esamais tarpsektoriniais veiksmais Arktyje ir toliau juos plėtoti. Taryba palankiai vertina nuolatinę tvirtą Norvegijos paramą ES veiksmams Arktyje. Norvegija yra artima ir patikima partnerė Arkties klausimais ir Taryba tikisi toliau intensyvinti šią specialią partnerystę, visų pirma mokslinių tyrimų ir mokslo, saugumo, veiksmų, kuriais siekiama didinti atsparumą klimato kaitai, ir taršos prevencijos srityse.

33. Taryba gerai vertina Norvegijos pirmininkavimą Arkties tarybai (2023 m. gegužės mėn. – 2025 m. gegužės mėn) ir visapusiškai pritaria jos tikslams išlaikyti Arkties tarybos aktualumą dabartinėmis geopolitinės įtampos aplinkybėmis. Ji palankiai vertina Norvegijos nuolatinę tvirtą paramą siekiant Europos Sąjungai suteikti stebėtojos statusą Arkties taryboje ir paramą ES dalyvavimui atitinkamuose forumuose. ES ir Norvegija taip pat yra svarbios partnerės sprendžiant su vandenynais susijusius klausimus tiek pasauliniu, tiek regioniniu lygmeniu.
34. Taryba pripažįsta, kad Norvegija yra svarbi kaip viena iš pagrindinių ES prekybos partnerių, ir primena, jog tikisi, kad Norvegijos ir ES susitarimas bus reguliariai peržiūrimas, siekiant keistis papildomomis prekybos pagrindiniais žemės ūkio produktais lengvatomis. Taryba apgailestauja dėl to, kad trūksta pažangos, ir tvirtai pakartoja raginanti Norvegiją aktyviai ir skubiai prioriteto tvarka įsitraukti į konstruktyvų derybų dėl prekybos perdirbtais žemės ūkio produktais liberalizavimo pagal EEE susitarimo 3 protokolo 2 straipsnio 2 dalį ir 6 straipsnį procesą. Taryba pakartoja raginanti atnaujinti derybas dėl geografinių nuorodų apsaugos, nes tai yra svarbus tarptautinės prekybos žemės ūkio ir maisto produktais elementas.
35. Taryba palankiai vertina bendradarbiavimą su Norvegija Šengeno erdvės valdymo srityje ir gerai vertina jos patikimą įsipareigojimą veiksmingai taikyti Šengeno *acquis* ir įgyvendinti būsimas sistemas AIS ir ETIAS. Vis dėlto Taryba apgailestauja dėl to, kad Norvegijos valdžios institucijos atlieka savavališkus tam tikrų ES oro transporto bendrovių skrydžiais iš valstybių narių sienos perėjimo punktų atvykstančių keleivių tapatybės patikrinimus, neatlikusios konkrečios rizikos analizės ir iš anksto nepranešusios apie tai Komisijai, Europos Parlamentui ir kitoms valstybėms narėms pagal Šengeno sienų kodekso (Reglamentas (ES) 2016/399) 25 straipsnį, o tai neatitinka 1985 m. Šengeno protokolo 2 straipsnio. Taryba ir toliau palankiai vertina tvirtą Norvegijos integraciją į Šengeno ir Dublino sistemas, grindžiamą bendradarbiavimu, solidarumu ir veiksminga išorės sienų kontrole.

36. Taryba palankiai vertina teigiamus rezultatus ir gerą bendradarbiavimą pagal Europos Sąjungos ir Norvegijos Karalystės susitarimą dėl administracinio bendradarbiavimo, kovos su sukčiavimu ir reikalavimų vykdymo pridėtinės vertės mokesčio srityje, taip pat pagal EEE susitarimo 10 protokolo dėl muitinės įgyvendinamų saugumo priemonių IIa skyrių.
37. Taryba apgailestauja dėl to, kad pastaraisiais metais nepadaryta pažangos bendrai valdant žuvų išteklių valdymo šiaurės rytų Atlante ir kad Norvegija nepakankamai bendradarbiauja Žvejybos šiaurės rytų Atlante komisijoje, visų pirma sprendžiant ilgalaikius klausimus, susijusius su Špicbergenu (be kita ko, su tuo, kad turi būti atsižvelgta į ES istorinę Arkties menkių dalį). Be to, Taryba apgailestauja dėl to, kad Norvegija nustatė vienašales ir pernelyg dideles atlantinių skumbrių kvotas, ir dėl to, kad trūksta konstruktyvaus bendradarbiavimo su ES vedant derybas dėl naujų pakrantės valstybių išteklių dalijimosi susitarimų, pavyzdžiui, teikiami pasiūlymai, pagal kuriuos ES dalijimosi susitarimus sąmoningai neįtraukiama. Taryba taip pat apgailestauja dėl to, kad Šiaurės jūros išteklių, įskaitant prie Skandinavijos esančios Atlanto vandenyno dalies atlantinių silkių išteklius, atžvilgiu buvo sumažintos ES laivyno galimybės žvejoti Norvegijos vandenyse ir kad bendras žvejybos sėjiniiais tralais draudimas nėra moksliskai pagrįstas, taip pat dėl to, kad nutraukta tarpvalstybinė žvejyba Skagerako sąsiauryje. Taryba dar kartą patvirtina esanti pasirengusi sudaryti dvišalius ir daugiašalius susitarimus, kuriais būtų užtikrintas atsakingas, stabilus ir tausas pagrindinių išteklių žvejybos valdymas, ir ragina Norvegiją bendradarbiauti ir teikti paramą šioje srityje.
38. Taryba dar kartą patvirtina tvirtai remianti tarptautiniu lygmeniu sutarto komercinės banginių medžioklės moratoriumo, nustatyto Tarptautinėje banginių medžioklės komisijoje (IWC), tolesnį laikymąsi ir banginių būrio gyvūnų bei kitų jūrų gyvūnų rūšių įtraukimą į Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencijos (CITES konvencijos) sąrašą. Taryba primygtinai ragina Norvegiją atšaukti savo prieštaravimą dėl tarptautiniu lygmeniu sutarto komercinės banginių medžioklės moratoriumo, nustatyto IWC, ir panaikinti savo išlygas pagal CITES konvenciją šių ir kitų jūrų gyvūnų rūšių atžvilgiu.
39. Taryba tikisi, kad ES ir Norvegijos ryšiai bus toliau stiprinami, taip pat ir už EEE bendradarbiavimo ribų. Taryba ir toliau skirs daug dėmesio būtinai mūsų dvišalių santykių bendrai pusiausvyrai.

EUROPOS EKONOMINĖ ERDVĖ

40. 2024 m. minimos 30-osios EEE susitarimo įsigaliojimo metinės – tai unikali proga apsvarstyti, kaip EEE bendradarbiavimas prisideda prie nuolatinio vystymosi, klestėjimo, stabilumo ir taikos. EAE yra artimų partnerių bendradarbiavimo modelis ir palikimas ateities kartoms. Taryba su pasitenkinimu atkreipia dėmesį į įdėtas pastangas didinti informuotumą apie EEE susitarimo svarbą ir indėlį skatinant EEE valstybių ekonominę integraciją, kuriant atsparesnę ir dinamiškesnę vidaus rinką ir saugant mūsų bendras vertybes vis sudėtingesnėje pasaulinėje aplinkoje.
41. Taryba palankiai vertina tai, kad per pastaruosius dvejus metus į EEE susitarimą buvo įtraukti kai kurie labai svarbūs teisės aktai, pavyzdžiui, laivų patikrinimo teisės aktai, Europos jūrų saugumo agentūros (EMSA) reglamentas, Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūros (EASA) reglamentas ir susiję teisės aktai, Kibernetinio saugumo dokumentų rinkinys, Rinkos priežiūros ir gaminių atitikties reglamentas, Europos darbo institucijos (EDI) reglamentas, ir tai, kad peržiūrėta ES aviacijos ir jūrų transporto bei stacionarių įrenginių apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema (ES ATLPS) pradėta taikyti visai EEE. Taryba ragina dėti daugiau pastangų, kad būtų greitai įgyvendinti dar nepriimti teisės aktai, pavyzdžiui, genetiškai modifikuoto maisto ir pašarų dokumentų rinkinys, Sraigtasparnių skrydžių virš jūros reglamentas ir EEE svarbi ES *acquis* energetikos, finansinių paslaugų ir statistikos srityse.

42. Nepaisant visų pastangų, ES aktų, kurie dar nėra įtraukti į EEE susitarimą, kad vėliau galėtų būti perkelti į EEE narėmis esančių ELPA valstybių nacionalinę teisę (vadinamųjų vėluojamų įtraukti aktų), skaičius tebėra didelis, ypač energetikos *acquis* ir finansinių paslaugų bei statistikos srityse. Šiuo atžvilgiu Taryba pakartoja, kad homogeniškumo ir teisinio tikrumo principais užtikrinamas vidaus rinkos veiksmingumas, tvarumas ir, galiausiai, patikimumas ir kad todėl visos šalys turi ir toliau vadovautis šiais principais, kiek tai susiję su EEE susitarimo veikimu. Taryba ragina EEE narėmis esančias ELPA valstybes toliau dėti pastangas, kad būtų sumažintas vėluojamų įtraukti aktų skaičius, įskaitant tuos teisės aktus, kurie jau kelerius metus laukia įtraukimo į EEE susitarimą, ir vengti, kad artimiausiu metu jų skaičius vėl išaugtų. Šiuo atžvilgiu Taryba taip pat pabrėžia, kad itin svarbūs EEE susitarimo principai yra socialinio aspekto plėtojimas ir geresnės darbo sąlygos.
43. Taryba palankiai vertina EEE narėmis esančių ELPA valstybių norą skatinti glaudesnį bendradarbiavimą su ES pasirengimo ekstremaliosioms sveikatos situacijoms ir reagavimo į jas srityje ir tikisi, kad bus toliau svarstomas jų dalyvavimas vykdant bendrus piliečių sveikatos apsaugos veiksmus, remiantis esamais glaudžiais mūsų santykiais tiek pagal EEE susitarimą, tiek peržengiant jo ribas.
44. Taryba palankiai vertina tai, kad pavyko susitarti dėl 2021 m. gegužės mėn.–2028 m. balandžio mėn. laikotarpio EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų.
45. Taryba pažymi, jog EEE susitarimo 19 straipsnyje numatyta, kad Susitariančiosios Šalys turėtų toliau dėti pastangas siekiant palaipsniui liberalizuoti prekybą žemės ūkio produktais ir šiuo tikslu turėtų kas dvejus metus atlikti prekybos žemės ūkio produktais sąlygų peržiūrą, kad išnagrinėtų galimas nuolaidas ir tolesnį kliūčių mažinimą.

ANDOROS KUNIGAİKŠTYSTĖ IR SAN MARINO RESPUBLIKA

46. Taryba atkreipia dėmesį į tai, kad 2023 m. gruodžio 12 d. derybininkų lygmeniu pasiektas susitarimas dėl asociacijos susitarimo su Andora ir San Marinu. Susitarimu numatytas Andoros ir San Marino dalyvavimas vidaus rinkoje, kai bus užbaigtos visos procedūros. Juo bus sukurta sistema, pagal kurią bus plėtojamas ir skatinamas dialogas ir bendradarbiavimas bendro intereso srityse, pavyzdžiui, mokslinių tyrimų ir plėtros, švietimo, socialinės politikos, aplinkos, vartotojų apsaugos, kultūros ar regioninio bendradarbiavimo srityse. Tarybos nuomone, šiuo unikaliu plataus užmojo susitarimu bus pradėtas naujas ES ir Andoros bei San Marino santykių etapas, kuriame bus atsižvelgta į kiekvienos šalies ypatumus ir jų konkrečią padėtį, laikantis Deklaracijos dėl Europos Sąjungos sutarties 8 straipsnio. Taryba nuodugniai analizuoja teisinius tekstus, kad susitarimą būtų galima laiku išnagrinėti, pasirašyti ir sudaryti.
47. Taryba pareiškia gerai vertinanti Andoros ir San Marino administracinių gebėjimų stiprinimą siekiant užtikrinti greitą suderinimą su ES *acquis*, taip pat patikimą priežiūrą ir vykdymo užtikrinimą laikantis ES standartų. Ji yra pasirengusi pasiūlyti administracinę ir techninę pagalbą šiam tikslui pasiekti.
48. Taryba palankiai vertina Andoros ir San Marino komunikacijos apie asociacijos susitarimą pastangas siekiant informuoti visuomenę apie derybų rezultatus ir su ja dėl jų konsultuotis. Taryba yra pasirengusi padėti dedant papildomas komunikacijos pastangas, kad piliečiai ir suinteresuotieji subjektai būtų supažindinti su asociacijos susitarimo privalumais ir jame nustatytomis pareigomis. Taryba ragina visus suinteresuotuosius subjektus tęsti visuomenės informavimo veiklą, kad būtų didinamas informuotumas apie abipusiai naudingą šio susitarimo poveikį ir apie tai, kad bus pasiekta didesnė pozicijų tarptautinėse organizacijose konvergencija.

49. Taryba dar kartą ragina Andorą prisijungti prie Tarptautinės darbo organizacijos.
50. Užsienio politikos srityje Taryba palankiai vertina nuolatinį bendradarbiavimą su Andora ir San Marinu daugiašaliuose forumuose, visų pirma JT sistemoje, be kita ko, palaikant glaudžius ryšius ir prisijungiant prie ES BUSP pozicijų, deklaracijų ir ribojamųjų priemonių, ir atkreipia dėmesį į reagavimą į Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą. Taryba primena remianti tolesnį bendradarbiavimo stiprinimą sukuriant dvišalių politinių dialogų užsienio politikos klausimais su kiekviena iš šių šalių sistemą ir nustatant struktūrizuotą bei sistemingą jų pozicijų derinimo su ES pozicijomis BUSP klausimais procesą, visų pirma įtraukiant Andorą ir San Mariną į šalių, kurios yra sistemingai kviečiamos oficialiai prisijungti prie vyriausiojo įgaliojimo ES vardu skelbiamų BUSP deklaracijų ir ES ribojamųjų priemonių, grupę. Taryba palankiai vertina tai, kad Andora ir San Marinas dalyvavo 2023 m. birželio ir spalio mėn. įvykusiuose Europos politinės bendrijos susitikimuose, ir pritaria tam, kad jos ateityje dalyvautų šiuose susitikimuose.
51. Taryba palankiai vertina konstruktyvų, skaidrų ir atvirą bendradarbiavimą su Andora ir San Marinu siekiant užtikrinti, kad būtų taikomi tarptautiniai gero mokesčių srities valdymo principai ir visi ES verslo apmokestinimo elgesio kodekso kriterijai. Taryba taip pat palankiai vertina Andoros ir San Marino dedamas pastangas pritaikyti savo mokesčių srities teisės aktus ir praktiką prie ES ir tarptautinių standartų. Ji pabrėžia, kad reikia visiškai suderinti teisės aktus ir praktiką su ES standartais, kad nebūtų sukurta spragų vidaus rinkoje.
52. Taryba pripažįsta būsimų sistemų AIS ir ETIAS įgyvendinimo keliamus iššūkius, susijusius su Andoroje ir San Marine gyvenančiais trečiųjų šalių piliečiais, ir tikisi, kad šis klausimas bus išspręstas.
53. Taryba su pasitenkinimu pažymi, kad 2022 m. gruodžio mėn. Europos investicijų bankas (EIB) ir Andora pasirašė pagrindų susitarimą, pagal kurį Andora gali gauti paramą įvairių sektorių projektams. Tikimasi, kad bendradarbiavimas su EIB padarys didelį poveikį socialinei, ekonominei ir geografiniai sanglaudai.

54. Be to, Taryba palankiai vertina tai, kad 2024 m. sausio 15 d. Europos Komisija padarė teigiamą išvadą dėl sprendimo dėl tinkamumo, susijusio su duomenų apsaugos priemonėmis, peržiūros, – tai sudaro sąlygas tam, kad duomenys toliau laisvai būtų siunčiami į Andorą.
55. Taryba taip pat mano, kad verta stiprinti bendradarbiavimą skaitmeninės ir žaliosios pertvarkų srityje, nes tai yra bendri prioritetai su Andora ir San Marinu.

MONAKO KUNIGAIKŠTYSTĖ

56. Taryba atkreipia dėmesį į sprendimą 2023 m. rugsėjo 14 d. sustabdyti derybas dėl asociacijos susitarimo. Taryba pripažįsta, kad nebuvo tinkamų sąlygų sėkmingai užbaigti derybas. Vis dėlto ES tebėra privilegijuotoji Monako partnerė, o Monakas ir toliau kviečiamas prisijungti prie asociacijos susitarimo su Andora ir San Marinu.
57. Užsienio politikos srityje Taryba palankiai vertina nuolatinį bendradarbiavimą su Monaku daugiašaliuose forumuose, visų pirma JT sistemoje, be kita ko, palaikant glaudžius ryšius ir prisijungiant prie ES BUSP pozicijų, deklaracijų ir ribojamųjų priemonių, ir atkreipia dėmesį į reagavimą į Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą. Taryba primena remianti tolesnį bendradarbiavimo stiprinimą sukuriant dvišalių politinių dialogų užsienio politikos klausimais su Monaku sistemą ir nustatant struktūrizuotą bei sistemingą jų pozicijų derinimo su ES pozicijomis BUSP srities klausimais procesą, visų pirma įtraukiant Monaką į šalių, kurios yra sistemingai kviečiamos oficialiai prisijungti prie vyriausiojo įgaliojimo ES vardu skelbiamų BUSP deklaracijų ir ES ribojamųjų priemonių, grupę. Taryba palankiai vertina tai, kad Monakas dalyvavo 2023 m. birželio ir spalio mėn. Europos politinės bendrijos susitikimuose, ir pritaria tam, kad jis ateityje dalyvautų šiuose susitikimuose.
58. Taryba palankiai vertina Monako pasiryžimą saugoti aplinką ir kovoti su klimato kaita. Ji palankiai vertina tai, kad COP28 konferencijoje Monakas prisijungė prie ES vadovaujamo visuotinio įsipareigojimo iki 2030 m. padvigubinti metinį energijos vartojimo efektyvumo didinimą ir patrigubinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos diegimo mastą. Taryba palankiai vertina tai, kad Monakas ratifikavo Atvirosios jūros sutartį (BBNJ susitarimą). Taryba taip pat pripažįsta, kad Monakas prieštarauja giliavandenei kasybai, kaip pakartota 2023 m. liepos mėn. įvykusioje 28-ojoje Tarptautinės jūros dugno institucijos sesijoje.

59. Taryba palankiai vertina pokyčius Monake, susijusius su EBPO / G20 kovos su mokesčių bazės erozija ir pelno perkėlimu įtraukia sistema (BEPS IF), konkrečiau – tinkamą minimaliojo ataskaitų teikimo pagal šalis standarto įgyvendinimą. Be to, Taryba primena 2023 m. sausio mėn. MONEYVAL ataskaitą, ir yra susirūpinusi dėl Ketvirtosios ir Penktosios kovos su pinigų plovimu direktyvų įgyvendinimo Monake. Ji toliau atidžiai stebės, ar teisės aktų pokyčiai Monake yra pakankami Finansinių veiksmų darbo grupės (FATF) ir ES reikalavimams įvykdyti. Ji laukia 2024 m. birželio 23–28 d. įvyksiančio FATF plenarinio posėdžio išvadų – posėdyje bus įvertinta Monako padaryta pažanga siekiant, kad jo kovos su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu sistema taptų patikimesnė, ir atitinkamai įvertinta, ar Monakas turėtų būti įtrauktas į FATF griežčiau stebimų jurisdikciją turinčių subjektų sąrašą (t. y. pilkąjį sąrašą).
60. Taryba dar kartą ragina Monaką prisijungti prie Tarptautinės darbo organizacijos. Be to, Taryba ragina Monaką ratifikuoti ir įgyvendinti Tarptautinio baudžiamojo teismo Romos statutą ir Susitarimą dėl Teismo privilegijų ir imunitetų.

FARERU SALOS

47. Taryba mano, kad dėl strateginės Farerų Salų padėties Šiaurės Atlante Farerų Salos yra svarbi ES partnerė keliose ES politikos srityse, įskaitant ES Arkties politiką. Taryba vertina esamą bendradarbiavimą su Farerų Salomis prekybos, akvakultūros, mokslinių tyrimų, inovacijų ir Arkties bei Šiaurės Atlanto vandenyno klausimais šalių kompetencijos srityse.
48. Taryba palankiai vertina tai, kad 2024 m. kovo 14 d. pasirašytas Susitarimo memorandumas dėl Europos Sąjungos ir Farerų Salų Vyriausybės tvirtesnio bendradarbiavimo. Ji atkreipia dėmesį į šiame susitarimo memorandume išvardytus pagrindinius prioritetus, visų pirma tai, kad skiriama daug dėmesio žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai, klimato kaitai ir moksliniam bendradarbiavimui. Taryba taip pat pažymi, kad daug dėmesio skiriama subalansuotų prekybos santykių ir tvaraus žvejybos valdymo svarbai.

49. Taryba pabrėžia esanti susirūpinusi dėl pavojaus svarbių žuvų išteklių, pavyzdžiui, atlantinių skumbrių ir prie Skandinavijos esančios Atlanto vandenyno dalies atlantinių silkų, tvarumui dėl to, kad nustatytos didelės ir pernelyg didelės vienašalės kvotos, ir apgailestauja dėl to, kad trūksta konstruktyvaus bendradarbiavimo su ES vedant pakrantės valstybių derybas dėl šių išteklių. Taryba ragina Farerų Salas intensyviau bendradarbiauti su ES pasitelkiant pakrantės valstybių sistemą, kad būtų užtikrinti teisingo pasidalijimo susitarimai, kuriais būtų remiamas bendrų išteklių šiaurės rytų Atlante (atlantinių skumbrių, prie Skandinavijos esančios Atlanto vandenyno dalies atlantinių silkų ir šiaurinių žydrųjų merlangų) tvarus išsaugojimas ir valdymas.
50. Taryba palankiai vertina tai, kad Farerų Salos pasmerkė Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą, taip pat palankiai vertina Farerų Salų sprendimą prisijungti prie ES ribojamųjų priemonių. Taryba ragina Farerų Salas siekti toliau įgyvendinti ribojamąsias priemones, kad būtų užtikrintas nuolatinis tų priemonių taikymas.
-